

Warszawa, 25 września 2026 roku

Izba Gospodarcza Blockchain i Nowych Technologii

ul. Bieniewicka 26, 01-632 Warszawa

KRS 0000745508 • NIP 5252761072

ADE: AE:PL-80783-23855-WSBHC-16

E-mail: kontakt@igbint.pl

Reprezentacja: Robert Wojciechowski - Prezes Zarządu; Rafał Kielbus - Członek Zarządu, działający łącznie.

Minister Finansów i Gospodarki

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa

ADE: AE:PL-83190-36017-RFBJU-21

E-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Do wiadomości:

1. Jurand Drop, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów - za pośrednictwem kancelarii Ministerstwa.
2. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa, skr. poczt. 419; ADE: AE:PL-15372-29362-SCIBD-25.

Sprawa: projekt UC132; znak sprawy MF: FN9.700.1.2025; postulat UKNF z dnia 15 lipca 2026 r., znak DBR-DBRZ2.071.2.2026.PK; opinia Izby z dnia 22 września 2026 r., przekazana za pośrednictwem e-Doręczeń (identyfikator wiadomości PPSA-E-70e913f4-1ebf-4a06-8aef-00c81b3f1cd3) i odebrana przez Ministerstwo Finansów w dniu 22 września 2026 r.

UZUPEŁNIENIE OPINII IZBY W SPRAWIE MAŁYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

Propozycje zmian poprawiających warunki działania MIP - do oceny w wariantcie reformy

Szanowny Panie Ministrze,

na podstawie art. 2 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych Izba Gospodarcza Blockchain i Nowych Technologii (dalej: Izba) uzupełnia swoją opinię z dnia 22 września 2026 r. w sprawie postulatu Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) dotyczącego uchylecia przepisów o małych instytucjach płatniczych (MIP) w projekcie UC132.

Wniosek główny opinii pozostaje bez zmian: **Izba wnosi o nieuwzględnienie postulatu likwidacji MIP w projekcie UC132.** W opinii wniosła o porównanie trzech wariantów: utrzymania reżimu, zmian punktowych i likwidacji. Niniejsze uzupełnienie dotyczy drugiego z nich. Dotychczasowe propozycje zmian punktowych, w tym przedstawione w piśmie Przewodniczącego KNF z dnia 24 lipca 2026 r. (znak DPP-DPPZO1.071.40.2026.SP), obejmują wyłącznie nowe wymogi i uprawnienia nadzorcze. Rzetelnie ocenić wariant reformy można dopiero wtedy, gdy uwzględnia on także rozwiązania, które usuwają bariery dla podmiotów działających zgodnie z prawem. Przedstawiamy je poniżej.

Stanowisko Izby jest jednoznaczne: **skuteczna ochrona przed oszustwami i przestępcami, bez obciążania uczciwych.** Reforma powinna jednocześnie pozwolić rzetelnym MIP rozwijać się szybciej.

I. Zasada: reforma w obie strony

1. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców zawiera dwa rodzaje wymagań wobec projektodawcy:
 - obowiązek analizy możliwości osiągnięcia celu za pomocą innych środków oraz oceny wpływu na mikro-, małych i średnich przedsiębiorców (art. 66 ust. 1);

- zasady projektowania regulacji, zgodnie z którymi należy „dążyć” do nienakładania nowych obowiązków administracyjnych, a gdy nie jest to możliwe - do nakładania ich jedynie w stopniu koniecznym i do równoważnego zmniejszenia innych obciążeń w danej dziedzinie (art. 67 pkt 1), a wobec MŚP - do proporcjonalnego ograniczania obowiązków albo do uzasadnienia, dlaczego nie jest to możliwe (art. 68).

Zasady z art. 67 i 68 nie tworzą automatycznego mechanizmu „obowiązek za usprawnienie”. Wyznaczają jednak kierunek, od którego odstępstwo wymaga uzasadnienia. W odniesieniu do MIP oznacza to, że ocena wariantu reformy powinna obejmować zarówno ograniczenie wykazanych ryzyk, jak i usunięcie barier, które nie służą temu ograniczeniu.

2. Izba proponuje **zasadę wzajemności**. Jest to stanowisko Izby oparte na zasadzie równoważenia obciążeń z art. 67 pkt 1 lit. b Prawa przedsiębiorców i warunek, od którego Izba uzależnia poparcie dla nowych wymogów. Nowy obowiązek lub nowe uprawnienie nadzorcze wobec MIP powinno:
 - a) odpowiadać wykazanej luce, której nie można usunąć obowiązującymi instrumentami;
 - b) mieć zamknięty zakres, oszacowany koszt i określony termin wdrożenia;
 - c) zostać przyjęte łącznie z odpowiednim usprawnieniem z części II;
 - d) podlegać przeglądowi skuteczności po 24 miesiącach stosowania, z możliwością uchylecia obowiązków, które okażą się zbędne.
3. Bez takiej zasady wariant „zmian punktowych” zbliży MIP kosztami i wymogami do krajowej instytucji płatniczej (KIP), nie dając jej uprawnień KIP. Utrzymany w ten sposób reżim uproszczony straciłby swoją funkcję, co Izba sygnalizowała już w części II pkt 2 opinii.
4. Usunięcie całej kategorii podmiotów, zamiast działań wobec podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości, jest trudne do pogodzenia z podejściem opartym na ryzyku. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego ocenił na gruncie AML/CFT, że odmowa obsługi całych kategorii klientów bez uwzględnienia indywidualnych profili ryzyka może być nieuzasadniona i świadczyć o nieskutecznym zarządzaniu ryzykiem (opinia EBA/Op/2022/01 z dnia 5 stycznia 2022 r. w sprawie de-riskingu, pkt 2). Opinia przywołuje stanowisko FATF z 2014 r.: ocena „case-by-case, not wholesale de-risking”. Podobnie doktryna: derisking staje się problemem, gdy prowadzi do automatycznego wyłączenia całych kategorii relacji bez wykazania, że ryzyka nie da się kontrolować w sposób mniej dolegliwy (R. Pakła, *Compliance w instytucjach finansowych*, Warszawa 2026, s. 38-39). Opinia EBA dotyczy decyzji instytucji finansowych, a nie ustawodawcy. Jej logika tym bardziej przemawia jednak przeciwko rozwiązaniu ustawowemu, które eliminuje całą kategorię podmiotów bez oceny, czy ryzyko można ograniczyć środkami mniej dolegliwymi.

II. Propozycje

Propozycje różnią się stopniem dojrzałości. Przy każdej wskazujemy, czy chodzi o zmianę ustawy gotową do oceny, o działanie organów bez zmiany ustawy, czy o kierunek, który wymaga odrębnej analizy.

1. Limit działalności: pełne wykorzystanie progu dopuszczonego prawem Unii

Stan obecny. Zgodnie z art. 117f ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (dalej: u.u.p.) średnia całkowita kwota transakcji płatniczych MIP z poprzednich 12 miesięcy nie może przekraczać równowartości 1 500 000 euro miesięcznie. Art. 32 ust. 1 lit. a dyrektywy (UE) 2015/2366 (PSD2) dopuszcza limit ustalony przez państwo członkowskie, który „w żadnym razie nie przekracza 3 mln EUR”. Polska od początku stosuje połowę dopuszczalnego progu. Według tekstu kompromisowego dyrektywy PSD3 uzgodnionego przez Parlament Europejski i Radę (dokument Rady ST 8222/26 z 17 kwietnia 2026 r., art. 34 ust. 1 lit. a), który nie został jeszcze formalnie przyjęty ani opublikowany, próg

3 mln EUR zostaje utrzymany. Podmioty zwolnione nadal traktuje się jak instytucje płatnicze, z wyłączeniem przepisów o swobodzie świadczenia usług (art. 34 ust. 4).

Znaczenie. Limit dotyczy wartości obsłużonych transakcji, nie przychodu. W przykładowym scenariuszu, przy pełnym wykorzystaniu limitu (1,5 mln euro miesięcznie) i prowizji 0,5%, roczny przychód prowizyjny MIP z usług płatniczych wynosi około 90 tys. euro, jeszcze przed kosztami banków, zgodności AML, DORA, raportowania i zespołu. Ekonomia tej ścieżki może ograniczać zdolność MIP do sfinansowania przejścia do zezwolenia KIP. Izba przedstawia to jako hipotezę, którą należy sprawdzić w OSR, zanim niska liczba zezwoleń KIP uzyskanych przez MIP zostanie uznana za dowód niepowodzenia reżimu.

Propozycja. Podwyższenie limitu w art. 117f ust. 3 u.u.p. do równowartości 3 000 000 euro miesięcznie, z oceną wpływu na ryzyko i zasoby nadzoru. Jest to zmiana ustawowa gotowa do oceny.

2. Transakcje z elementem zagranicznym: jasna reguła terytorialna

Stan obecny. Art. 117f ust. 2 u.u.p. stanowi, że działalność MIP może być wykonywana wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis nie określa, jak ustalić miejsce świadczenia usług. Art. 32 ust. 3 PSD2 wyłącza wobec podmiotów zwolnionych stosowanie przepisów o swobodzie przedsiębiorczości i swobodzie świadczenia usług (art. 28-30), a art. 32 ust. 2 wymaga, by siedziba znajdowała się w państwie, w którym podmiot faktycznie prowadzi działalność. Z przepisów tych nie wynika, że każda transakcja, w której płatnik, odbiorca, rachunek albo inny dostawca znajduje się za granicą, jest świadczeniem usług przez MIP za granicą. W opinii Izba wniosła o publiczne wyjaśnienie kryteriów stosowania art. 117f ust. 2 i zaznaczyła, że nie postuluje przyznania MIP prawa paszportowania usług.

Izba ma świadomość, że obecna praktyka przyjmuje wykładnię szerszą. Wykładnię tę przedstawił UKNF w piśmie z 31 sierpnia 2020 r. (DSI-DSIZ3.8210.66.2020.MU), przytoczonym m.in. w stanowisku PONIP z 21 lipca 2023 r. dla Senatu. Powtórzono ją w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (druk sejmowy nr 3030 IX kadencji, 2023 r.): usługa płatnicza MIP „powinna być w całości wykonana” na terytorium RP i „nie może przekraczać granicy poprzez np. przelew transgraniczny”. Ta wykładnia nie wynika jednak wprost z art. 32 PSD2, który odbiera podmiotom zwolnionym jedynie swobodę przedsiębiorczości i swobodę świadczenia usług. Właśnie dlatego Izba postuluje rozstrzygnięcie kwestii w ustawie, a nie w drodze dalszej wykładni.

Propozycja. Izba zdaje sobie sprawę, że granica między udziałem w transakcji transgranicznej a świadczeniem usług w innym państwie członkowskim wymaga starannego ujęcia, bo art. 32 ust. 3 PSD2 (i art. 34 ust. 4 tekstu kompromisowego PSD3) odbiera podmiotom zwolnionym swobodę świadczenia usług. Reguła nie może więc otwierać MIP drogi do obsługi użytkowników w innych państwach. Izba proponuje trzy kroki:

- a) mapę typowych modeli transakcji z elementem zagranicznym, np. przelew krajowego użytkownika do odbiorcy za granicą, acquiring dla krajowego akceptanta przy płatności kartą wydaną za granicą, udział zagranicznego dostawcy jako pośrednika. Dla każdego modelu trzeba wskazać, kto jest użytkownikiem MIP, z kim MIP zawiera umowę i do kogo kieruje ofertę. Izba przygotowuje taką mapę z udziałem członków;
- b) na tej podstawie publikację przez KNF katalogu przykładów, wraz z odpowiednim okresem dostosowawczym. Nie wymaga to zmiany ustawy;
- c) przepis ustawowy dopasowany do tej mapy. Wstępny wariant zawiera załącznik 2 (pkt 2, art. 117f ust. 2a). Opiera on kryterium na osobie użytkownika MIP i miejscu, do którego skierowana jest usługa, a nie na lokalizacji innych uczestników transakcji. Nie zmienia zakresu obowiązków AML i sankcyjnych. Wartość takich transakcji w całości wlicza się do limitu z art. 117f ust. 3. Wariant ten przedstawiamy do dyskusji, a nie jako przepis gotowy do przyjęcia bez analizy zgodności z prawem Unii.

Konsekwencja dla ewidencji płatności transgranicznych (CESOP). Art. 243a pkt 1 dyrektywy 2006/112/WE, w brzmieniu nadanym dyrektywą (UE) 2020/284, obejmuje definicją dostawcy usług płatniczych także podmioty korzystające ze zwolnienia na podstawie art. 32 PSD2. Art. 110a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług odsyła natomiast wyłącznie do dostawców z art. 4 ust. 2 pkt 1-6 i 9 u.u.p., a więc nie obejmuje MIP. Zgodnie z przywołanym uzasadnieniem projektu wyłączenie to wynika z przyjętego ograniczenia terytorialnego działalności MIP. Jeżeli reguła z art. 117f ust. 2a zostanie przyjęta, spójność systemu może wymagać objęcia MIP ewidencją płatności transgranicznych w zakresie, w jakim w nich uczestniczą. Izba akceptuje takie rozwiązanie wyłącznie jako element pakietu z regułą z art. 117f ust. 2a. Jednocześnie wnosi, by dane o płatnościach transgranicznych były przekazywane kanałem jednego okienka sprawozdawczego (pkt 5), a nie jako kolejny odrębny strumień.

3. Dostęp do rachunków: egzekwowanie istniejącego prawa

Stan obecny. Art. 4 ust. 8 u.u.p. zobowiązuje banki i inne wskazane tam podmioty do zapewnienia MIP, na ich żądanie, dostępu do usług prowadzenia rachunków płatniczych „na obiektywnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych zasadach”, tak aby umożliwić świadczenie usług płatniczych „bez przeszkód i w sposób efektywny”. O odmowie dostawca zawiadamia KNF w terminie 7 dni, podając przyczyny. Przepis wdraża art. 36 PSD2, który na podstawie art. 32 ust. 3 PSD2 ma zastosowanie także do podmiotów zwolnionych. W opinii Izba wniosła o ocenę stosowania tego przepisu. Podobnie jak w opinii, możliwy wpływ zapowiedzi likwidacji na decyzje banków traktujemy jako hipotezę do sprawdzenia, a nie ustalony związek przyczynowy.

Wnioski EBA. Problem jest rozpoznany na poziomie Unii. W opinii EBA/Op/2022/01 EBA stwierdziła, że ogólny charakter art. 36 PSD2 i brak wskazówek, kiedy zawiadamiać o zamknięciu rachunku, doprowadziły do rozbieżnego stosowania tego przepisu (pkt 16). Zaleciła wprowadzenie wzoru zawiadomienia oraz objęcie obowiązkiem zawiadomienia także decyzji o wypowiedzeniu rachunków instytucjom płatniczym w trwających relacjach, bo art. 36 obejmuje tylko etap nawiązywania relacji (pkt 21 lit. b). W raporcie załączonym do opinii instytucje płatnicze wskazywały, że odmowy na etapie nawiązywania relacji wypchnęły z rynku część z nich, „zwłaszcza małe” (pkt 19 raportu). Art. 4 ust. 8 u.u.p. ma tę samą lukę: dotyczy wyłącznie „odmowy dostępu”, a nie wypowiedzenia umowy rachunku.

Wymogi banków w trwającej relacji. Problem nie kończy się na otwarciu rachunku. Bank prowadzący rachunek MIP stosuje wobec niej własne środki bezpieczeństwa finansowego i jest to jego obowiązek. Członkowie Izby wskazują jednak na praktyki, które wykraczają poza ocenę ryzyka konkretnej MIP:

- **kwestionariusze rozbudowane ponad wzór UKNF.** Każdy bank stosuje inny, rozbudowany formularz, więc MIP współpracująca z kilkoma bankami odpowiada na te same pytania wielokrotnie i w różnych formatach. Po pismach sektorowych UKNF banki dodatkowo przesyłają własne ankiety, które powtarzają wskazane przez UKNF obszary, poszerzają je i niekiedy traktują jako klientów wysokiego ryzyka także podmioty działające na podstawie wymaganych zezwoleń;
- **cykliczne żądania dokumentów rejestrowych i danych o beneficjentach rzeczywistych,** np. co pół roku, niezależnie od tego, czy dane się zmieniły. Tymczasem samodzielnie pobrane wydruki z KRS mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację KRS (art. 4 ust. 4aa ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym), a bank ma dostęp do CRBR;
- **ograniczenia kategorii klientów, których MIP może obsługiwać,** wynikające z wewnętrznych norm banku, w tym z oceny ryzyka reputacyjnego, a nie z zakazów prawnych ani z oceny ryzyka i systemu kontroli konkretnej MIP.

UKNF sam opisał ten problem. W Stanowisku z dnia 2 czerwca 2020 r. dotyczącym stosowania kwestionariusza ankietowego przez banki wobec instytucji sektora usług płatniczych przedstawił przykładowy kwestionariusz, wzorowany na ankiecie grupy Wolfsburg. Zaznaczył, że zakres pytań „nie jest obligatoryjny”. Wskazał też cel: informacje raz przygotowane przez instytucję płatniczą miały służyć

w różnych bankach, „bez konieczności dopasowywania zakresu danych i informacji w każdej relacji z bankiem z osobna”. W Informacji uzupełniającej z dnia 26 września 2022 r. UKNF stwierdził już jednak:

- „przypadki zbyt restrykcyjnego wykorzystywania przykładowego kwestionariusza i niedostosowania go do rodzaju i charakteru działalności klienta”;
- stosowanie „zbyt szczegółowych pytań”;
- pobieranie „obszernych formularzy”, których dane nie były następnie analizowane.

Przypomniał, że potrzebne informacje można pozyskać z baz zewnętrznych, „a niekoniecznie od klienta”. Zaznaczył też, że banki nie powinny wykorzystywać Stanowiska do rozwiązywania relacji bez oceny ryzyka (art. 4 ust. 8 u.u.p.) i że zamiast zrywać relację mogą ograniczyć zakres usług. Izbie nie jest znany standard rynkowy, który zrealizowałby zapowiedź UKNF, że ujednolicone podejście uczyni ten proces „mniej uciążliwym, a tym samym mniej kosztownym”. Na stronie KNF, w części dotyczącej usług płatniczych, nie opublikowano w tej sprawie dokumentów nowszych niż Informacja z 2022 r.

To druga warstwa obowiązków informacyjnych MIP, niewidoczna w zestawieniu z pkt 5. Każdy sygnał nadzorczy wraca do MIP pomnożony przez liczbę banków, z którymi współpracuje. Ponieważ bank bywa jednocześnie konkurentem MIP (pkt 4), warunki te wpływają także na konkurencję.

Art. 4 ust. 8 u.u.p. wymaga dostępu do rachunku na „obiektywnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych zasadach”, tak by MIP mogła świadczyć usługi „bez przeszkód i w sposób efektywny”. Dotyczy to także warunków utrzymywania relacji, a nie tylko jej nawiązania. Wytyczne EBA/GL/2023/04 wymagają, by instytucje:

- odróżniały ryzyko kategorii klientów od ryzyka konkretnego klienta (pkt 9);
- nie odmawiały ani nie wypowiadały hurtowo relacji całym kategoriom klientów (pkt 10);
- przed odmową lub wypowiedzeniem rozważyły wszystkie możliwe środki łagodzące (pkt 11-12);
- dostosowywały intensywność monitoringu do ryzyka konkretnego klienta (pkt 18).

Wytyczne obejmują klientów będących osobami prawnymi. EBA zaznaczyła jednak, że derisking instytucji płatniczych wymaga odrębnego podejścia, i przekazała tę kwestię do rewizji PSD2 (raport końcowy do wytycznych, uwagi do zakresu).

Propozycja:

- a) coroczna publikacja przez KNF zagregowanych danych o liczbie zawiadomień z art. 4 ust. 8 u.u.p., kategoriach przyczyn odmów i podjętych działaniach. Wymaga to zmiany ustawy, propozycja brzmienia jest w załączniku 2 (pkt 3, art. 4 ust. 8a);
- b) komunikat KNF, że postulat z dnia 15 lipca 2026 r. nie jest obowiązującym prawem i nie stanowi samodzielnej podstawy do oceny ryzyka klienta. Komunikat powinien przypominać o obowiązku indywidualnej oceny ryzyka, zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/GL/2023/04 dotyczącymi dostępu do usług finansowych. Nie wymaga to zmiany ustawy;
- c) rozszerzenie obowiązku zawiadomienia z art. 4 ust. 8 u.u.p. na wypowiedzenie umowy rachunku płatniczego zawartej z MIP lub innym podmiotem wymienionym w tym przepisie, zgodnie z zaleceniem EBA. Propozycja brzmienia jest w załączniku 2 (pkt 3). Rozwiązanie krajowe nie przesądza o rozwiązaniach pakietu PSD3/PSR i może zostać do nich dostosowane;
- d) dokończenie standardu zapowiedzianego przez UKNF w 2020 i 2022 r. UKNF, z udziałem Związku Banków Polskich i organizacji instytucji płatniczych, powinien zaktualizować wzór kwestionariusza i wprowadzić wariant uproszczony dla MIP i biur usług płatniczych, dostosowany do ich usług i skali. Wzór powinien pełnić rolę pakietu, który MIP przygotowuje raz i przekazuje wszystkim bankom. Bank mógłby żądać informacji dodatkowych, ale

uzasadnionych ryzykiem konkretnej MIP, a nie kategorii. Stosowanie Informacji uzupełniającej z 2022 r. powinno być przedmiotem nadzoru KNF nad bankami. Nie wymaga to zmiany ustawy;

- e) zasada „nie żądaj tego, co jest w rejestrze”, zgodna z Informacją uzupełniającą UKNF z 2022 r. Aktualizacja dokumentów rejestrowych i danych o beneficjentach rzeczywistych powinna opierać się na KRS, CRBR i zawiadomieniach MIP o zmianach, a nie na cyklicznych żądaniach. UKNF uznał za dobrą praktykę aktualizację wiedzy o instytucji płatniczej nie rzadziej niż raz w roku. Częstsze cykliczne żądania powinny wynikać z oceny ryzyka konkretnej MIP (EBA/GL/2023/04, pkt 18). Wystarczy komunikat UKNF skierowany do banków, bez zmiany ustawy;
- f) w pismach sektorowych UKNF wyraźne wskazanie, czy i jakich działań nadzór oczekuje od banków wobec klientów będących dostawcami usług płatniczych. Pisma powinny też jasno mówić, że ich treść nie uzasadnia traktowania podmiotów działających zgodnie z prawem i na podstawie wymaganych zezwoleń jako kategorii wysokiego ryzyka.

Zawiadomienia i publikacja danych są narzędziem monitoringu. Nie tworzą prawa do utrzymania konkretnego rachunku i nie ograniczają obowiązków banku wynikających z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Pozwalają jednak ocenić skalę zjawiska, zamiast opierać się na anegdotach po obu stronach.

4. Rachunek rozliczeniowy w banku publicznym oraz dostęp do infrastruktury płatniczej

Problem. Bank prowadzący rachunek MIP jest jednocześnie dostawcą infrastruktury, podmiotem wykonującym obowiązki AML wobec MIP i często jej konkurentem, bo oferuje własne usługi akceptacji płatności i bramki płatnicze. Przepis art. 4 ust. 8 u.u.p. nie usuwa tego konfliktu interesów.

Podstawa. Ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego nie stoi temu na przeszkodzie:

- do zadań BGK należy wykonywanie czynności określonych Prawem bankowym (art. 5 ust. 1 pkt 1);
- zakres jego działania może obejmować „inne czynności określone odrębnymi ustawami” (art. 6 ust. 1 pkt 4);
- do podstawowych celów BGK należy wspieranie projektów związanych z rozwojem sektora MŚP (art. 4 pkt 3).

Ustawowe prawo MIP do rachunku w BGK mogłoby zatem zostać ustanowione w ustawie o usługach płatniczych, bez zmiany ustawy o BGK.

Propozycja do analizy. Chodzi o trzy odrębne konstrukcje, które wymagają osobnej oceny:

- a) **rachunek operacyjny (rozliczeniowy) w BGK:** prawo MIP, która spełnia jawne kryteria AML, sankcyjne, organizacyjne i techniczne, do rachunku w Banku Gospodarstwa Krajowego według publicznej taryfy, z obowiązkiem uzasadnienia odmowy i możliwością jej kontroli;
- b) **rachunek do ochrony środków użytkowników w NBP:** art. 117ha ust. 1 u.u.p. dopuszcza prowadzenie wydzielonego rachunku MIP wyłącznie przez dostawców z art. 4 ust. 2 pkt 1-4, 6 i 9, a więc nie przez NBP (pkt 7). Tekst kompromisowy PSD3 dopuszcza przechowywanie środków użytkowników na odrębnym rachunku w banku centralnym, według uznania tego banku (ST 8222/26, art. 9). Motyw 31 uzasadnia to „trudnościami, jakich doświadczenia instytucje płatnicze przy otwieraniu i utrzymywaniu rachunków płatniczych w instytucjach kredytowych” (tłumaczenie robocze) i zaznacza, że chodzi o rachunek odrębny od rachunku rozliczeniowego. PSD3 nie tworzy więc prawa do rachunku rozliczeniowego ani do uczestnictwa w systemie płatności. Wskazuje jednak kierunek, w którym można rozważyć zmianę art. 117ha;
- c) **dostęp do infrastruktury rozliczeniowej NBP:** dalsze otwarcie systemów płatności dla niebankowych dostawców usług płatniczych, w granicach dopuszczalnych przez prawo Unii.

Wariant a) nie musi czekać na ustawę. BGK już dziś może wykonywać czynności określone w Prawie bankowym, w tym prowadzić rachunki (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o BGK). Pierwszym krokiem może więc być decyzja BGK o ofercie rachunków rozliczeniowych dla MIP według jawnych kryteriów i publicznej taryfy. Ustawowe prawo do rachunku z obowiązkiem uzasadnienia odmowy może przyjść później. Warianty b) i c) wymagają zmian przepisów i dłuższych prac. Każde z tych rozwiązań wymaga oceny prawnej, operacyjnej, AML, płynnościowej i konkurencyjnej (w tym pod kątem pomocy publicznej), z udziałem BGK i NBP. Warianty b) i c) nie powinny opóźniać zmian, które można wprowadzić szybciej. Wnosimy o uwzględnienie tego kierunku w dalszych pracach.

5. Obciążenia sprawozdawcze: skala zjawiska i jedno okienko

Skala. Obciążenia sprawozdawczego MIP nie da się ocenić, patrząc na obowiązki wobec KNF. Poniższe zestawienie Izba opracowała na podstawie przepisów oraz doświadczeń członków. Dotyczy ono MIP, która świadczy usługę acquiringu, prowadzi rachunki płatnicze i wydaje instrumenty płatnicze. Taki profil występuje w praktyce. Zakres obowiązków konkretnej MIP zależy od świadczonych usług. Zestawienie nie obejmuje obowiązków ciążyących na każdym przedsiębiorcy, takich jak podatki, KRS, GUS czy ZUS.

Odbiorca	Zakres	Częstotliwość lub termin
KNF	liczba i wartość transakcji według rodzajów usług (art. 117r ust. 1 pkt 1 u.u.p.)	kwartalnie i rocznie, także przy braku transakcji (art. 117r ust. 2)
KNF	dane o oszustwach związanych z usługami płatniczymi (art. 32h u.u.p.)	półrocznie
KNF	informacja o ryzyku operacyjnym i bezpieczeństwa; sprawozdanie finansowe; deklaracja i opłata nadzorcza	rocznie
KNF	przekroczenie limitu, zmiany danych objętych wpisem, zawarcie lub zmiana umowy rachunku z art. 117ha, wszczęcie postępowania karnego wobec osoby zarządzającej	zdarzeniowo, co do zasady 14 dni
KNF (DORA)	rejestr informacji o umowach z dostawcami ICT; poważne incydenty ICT (zgłoszenie wstępne, sprawozdanie śródkresowe i końcowe); planowane umowy ICT dla funkcji krytycznych lub istotnych	na żądanie oraz zdarzeniowo
GIIF	statystyki AML (formularz kwartalny wydawany na podstawie żądania GIIF, art. 76 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu)	kwartalnie
GIIF	transakcje powyżej 15 000 euro (art. 72); zawiadomienia o podejrzeniu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (art. 74)	zdarzeniowo, 7 dni (art. 72 ust. 5) albo 2 dni robocze (art. 74 ust. 2)
Szef KAS - SInF (przez STIR)	otwarcie, zmiana i zamknięcie rachunku płatniczego (art. 14 ustawy o Systemie Informacji Finansowej)	zdarzeniowo, 3 dni
Szef KAS - ITP	transakcje płatnicze akceptantów (art. 49aaa i 49aa ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej)	miesięcznie do 15. dnia; szczegółowe dane (ITP-Z) na żądanie w 7 dni
NBP	acquiring, w tym transakcje naruszające prawo lub	kwartalnie

Odbiorca	Zakres	Częstotliwość lub termin
	reguły uczciwego obrotu (art. 14a u.u.p.)	
NBP	wydane instrumenty płatnicze, w tym transakcje naruszające prawo lub reguły uczciwego obrotu (art. 14b u.u.p.)	kwartalnie
NBP	rachunki płatnicze (art. 14ab u.u.p.)	półrocznie
Rzecznik Finansowy	reklamacje, roszczenia i spory sądowe (art. 33); deklaracja i opłata (art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, dalej: ustawa o rozpatrywaniu reklamacji)	rocznie
Prezes UODO	naruszenia ochrony danych osobowych	zdarzeniowo, 72 godziny

W sumie to sześć organów (KNF, GIIF, Szef KAS, NBP, Rzecznik Finansowy i Prezes UODO) oraz 14 grup obowiązków wymienionych w tabeli. Dla opisanego profilu daje to około 38 terminów okresowych w roku: KNF - 10 (4 raporty kwartalne, raport roczny, 2 półroczne dane o oszustwach, informacja roczna o ryzyku, sprawozdanie finansowe, deklaracja opłaty), GIIF - 4, KAS (ITP) - 12, NBP - 10, Rzecznik Finansowy - 2. To szacunek dla tego modelu, a nie liczba odnosząca się do każdej MIP. Przekazywanie odbywa się kilkoma odrębnymi systemami teleinformatycznymi. Do tego dochodzą zgłoszenia zdarzeniowe, odpowiedzi na indywidualne żądania i ankiety nadzorcze oraz kwestionariusze i przeglądy banków prowadzących rachunki MIP (pkt 3).

Te same zjawiska, różne definicje. Problemem jest nie tylko liczba raportów. Te same zdarzenia trzeba wielokrotnie przetwarzać według różnych definicji, okresów i formatów:

- **transakcje** raportuje się do KNF (kwartalnie i rocznie, według rodzajów usług), do NBP (kwartalnie, osobno dla acquiringu i dla instrumentów płatniczych) i do KAS (miesięcznie, w podziale na akceptantów). Są też uwzględniane w statystykach dla GIIF;
- **oszustwa** trafiają do KNF półrocznie jako „dane dotyczące oszustw związanych z wykonywanymi usługami płatniczymi” (art. 32h) oraz do NBP kwartalnie jako „transakcje naruszające przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu” (art. 14a ust. 1 pkt 3 i art. 14b ust. 1 pkt 4). Ustawa już teraz zobowiązuje NBP do niezwłocznego przekazywania tych danych KNF (art. 14a ust. 3, art. 14b ust. 4). Przepływ danych między organami istnieje więc w ustawie, a mimo to przedsiębiorca raportuje zbliżone zjawisko dwa razy, w dwóch definicjach i dwóch cyklach;
- **rachunki** zgłasza się do SInF zdarzeniowo w ciągu 3 dni, a do NBP w danych półrocznych;
- **ten sam incydent** może wymagać odrębnej kwalifikacji i zgłoszenia według DORA, trzyetapowo do KNF, oraz według RODO, w ciągu 72 godzin do UODO.

Koszt niezależny od skali. Większość tych obowiązków ma charakter stały, niezależny od liczby i wartości transakcji. Raport kwartalny do KNF trzeba złożyć nawet wtedy, gdy MIP nie wykonała żadnej transakcji (art. 117r ust. 2 u.u.p.). Przy limicie działalności z art. 117f ust. 3 koszt zgodności sprawozdawczej obciąża MIP w stopniu nieproporcjonalnym do jej skali, a najmocniej podmioty najmniejsze.

Kierunek prawa Unii. Ustawodawca unijny usuwa już takie powielenia:

- DORA wyłączyła odrębne zgłaszanie incydentów na podstawie PSD2 wobec dostawców objętych DORA, „aby zmniejszyć obciążenie administracyjne i potencjalnie powielające się

obowiązki w zakresie zgłaszania incydentów” (motyw 23). Miała też usunąć „istniejące pokrywające się i dublujące przepisy w celu obniżenia kosztów” (motyw 24);

- rozporządzenie (UE) 2024/1624 (AMLR) przewiduje wspólny wzór zgłoszeń podejrzanych transakcji i przekazywania rejestrów transakcji do jednostek analityki finansowej (art. 69 ust. 3). Uzasadnia to tym, że różne formaty utrudniają analizę i wymianę informacji (motywy 139-140).

AMLR stosuje się od dnia 10 lipca 2027 r. (art. 90), co wymaga dostosowania ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Prace nad tym dostosowaniem to naturalny moment, by wdrożyć zasadę „raportuj raz” co najmniej w obszarze GIIF i KAS. W doktrynie ten sam problem opisuje się po stronie instytucji: jedno zdarzenie ma wiele kwalifikacji prawnych, a różne reżimy nazywają ten sam fakt inaczej, co wymaga wspólnego słownika (R. Pakła, *Compliance w instytucjach finansowych*, Warszawa 2026, s. 78-82).

Propozycja: Kierunek ten wynika wprost z art. 67 pkt 2 Prawa przedsiębiorców. Przepis nakazuje dążyć do ograniczenia obowiązków informacyjnych, „zwłaszcza gdy wymagane informacje są przekazywane przez obowiązanych organom władzy publicznej na podstawie obowiązujących przepisów”. Rozwiązania tego typu już działają:

- NBP udostępnia KNF część danych otrzymywanych od dostawców (art. 14a ust. 3, art. 14ab ust. 3 i art. 14b ust. 4 u.u.p.);
- Rzecznik Finansowy ustala opłatę MIP na podstawie danych o wartości ich transakcji, które otrzymuje od Przewodniczącego KNF (art. 20 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji).
- a) sporządzenie przez Ministerstwo, we współpracy z KNF, NBP, GIIF, KAS i Rzecznikiem Finansowym, pełnej mapy obowiązków sprawozdawczych MIP, ze wskazaniem pokrywających się danych. Izba jest gotowa przekazać zestawienie opracowane z udziałem członków;
- b) wspólny słownik danych: jednolite definicje transakcji, usługi, oszustwa, rachunku, akceptanta, beneficjenta rzeczywistego i dostawcy ICT;
- c) zasada „raportuj raz”. Organ pobiera dane już przekazane innemu organowi, zamiast żądać ich ponownie. W pierwszej kolejności dotyczy to danych o oszustwach: jedno przekazanie, z którego korzystają KNF i NBP. Ustawa zna już taki mechanizm, bo NBP udostępnia KNF dane przekazane na podstawie art. 14a, 14ab i 14b u.u.p. (art. 14a ust. 3, art. 14ab ust. 3, art. 14b ust. 4);
- d) jeden kanał techniczny z jednym uwierzytelnieniem, wspólną walidacją i jednym kalendarzem obowiązków. Jeżeli MIP zostaną objęte ewidencją płatności transgranicznych (pkt 2), także te dane powinny trafiać tym kanałem. GIIF i KAS podlegają Ministrowi Finansów i Gospodarki, więc Izba proponuje zacząć od nich projekt pilotażowy dla MIP. Trzeba przy tym rozróżnić dwa poziomy. Wspólny interfejs techniczny, kalendarz i walidacja, bez zmiany samych obowiązków, prawdopodobnie nie wymagają ustawy: formularz statystyk kwartalnych GIIF wynika z żądania GIIF, a strukturę logiczną informacji ITP udostępnia minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 49aaa ust. 5 ustawy o KAS). Natomiast skutek „przekazuję raz i wykonuję kilka obowiązków” oraz wzajemne udostępnianie danych między organami wymagają analizy podstaw prawnych, tajemnic ustawowych, ról administratorów danych i terminów. Mogą więc wymagać zmian ustaw, najlepiej w ramach dostosowania ustawy AML do AMLR;
- e) proporcjonalność. Dla okresów bez transakcji wystarczyłoby uproszczone oświadczenie zamiast pełnego raportu. Ocenie powinna też podlegać częstotliwość raportów krajowych wobec MIP o najmniejszej skali, np. przejście z raportów kwartalnych na roczne. Dotyczy to wyłącznie obowiązków krajowych, a nie wymogów wynikających wprost z prawa Unii.

DORA. Rozporządzenie DORA obejmuje instytucje płatnicze zwolnione na podstawie PSD2 (art. 2 ust. 1 lit. b) i stosuje wobec nich uproszczone ramy zarządzania ryzykiem ICT (art. 16 ust. 1). Uproszczenie

nie obejmuje jednak obowiązków sprawozdawczych, czyli rejestru informacji o umowach ICT i zgłaszania poważnych incydentów. Izba wnosi o:

- stosowanie przez nadzór proporcjonalnego zakresu żądań wobec MIP, w tym co do rejestru informacji;
- rozważenie poparcia na forum Unii propozycji UKNF z „Propozycji Zespołu ds. Simplification UKNF dotyczących uproszczeń i redukcji obciążeń” z dnia 27 lutego 2025 r. (pkt 6.9). UKNF zaproponował tam, by państwo członkowskie mogło wyłączyć stosowanie DORA wobec instytucji płatniczych zwolnionych na podstawie PSD2. Wskazał, że działalność tych podmiotów „cehuje ograniczony poziom ryzyka”, a wymogi DORA „stanowią dla nich nadmierne obciążenie”. Jako skutek zmiany UKNF przewidywał zwiększenie konkurencyjności tych podmiotów i korzyści dla ich klientów.

6. Przewidywalny i mierzalny proces wpisu

Problem. UKNF wskazuje na zjawisko obrotu spółkami posiadającymi wpis do rejestru MIP. Izba nie broni takich praktyk. Popyt na gotowe podmioty może jednak wynikać także z czasu i niepewności postępowania o wpis. Od 1 stycznia 2027 r. zacznie obowiązywać mechanizm z art. 117k ust. 2a i 2b u.u.p. (Dz. U. z 2026 r. poz. 875), który ma skracać postępowanie. Ocena jego skutków wymaga danych bazowych.

Propozycja. Coroczna publikacja przez KNF mierników postępowań o wpis MIP i o zezwolenie KIP:

- mediany oraz 75. i 90. percentyla czasu od pierwszego złożenia wniosku, osobno dla czasu po stronie organu i czasu oczekiwania na uzupełnienia od wnioskodawcy;
- liczby wezwań do uzupełnienia;
- liczby spraw trwających dłużej niż 6 i 12 miesięcy.

Dane bazowe powinny obejmować okres przed 1 stycznia 2027 r. Nie wymaga to zmiany ustawy, może się to odbywać w ramach rocznego sprawozdania UKNF i KNF.

III. Stanowisko wobec propozycji z dnia 24 lipca 2026 r.

Stanowisko Izby jest jednoznaczne. Izba popiera skuteczne eliminowanie z rynku osób, które popełniły przestępstwa, oraz ochronę użytkowników przed oszustwami. Popiera też cel propozycji z 24 lipca, czyli wykonanie zalecenia MONEYVAL do Rekomendacji 26 FATF: uniemożliwienie przestępcom posiadania lub kontrolowania instytucji finansowych. Ochrona przed nadużyciami nie może jednak oznaczać obciążania rzetelnych podmiotów obowiązkami, które nie zwiększają tej ochrony, ani zagrażać ciągłości ich działalności. Reforma, która tylko dokłada wymogi, nie realizuje celu reżimu MIP. Dlatego propozycje z 24 lipca należy oceniać łącznie z usprawnieniami z części II.

Brzmienie propozycji z załącznika 2 do pisma z 24 lipca 2026 r. wymaga zmian w pięciu punktach.

1. Weryfikację niekaralności i beneficjentów rzeczywistych powinna prowadzić KNF z urzędu. Propozycja nakłada na wnioskodawcę obowiązek dołączania zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego (projektowany art. 117j ust. 2 pkt 9). Na MIP nakłada też obowiązek przysyłania ich po każdej zmianie osób zarządzających lub beneficjenta rzeczywistego (projektowany art. 117j ust. 4). Tymczasem:

- Przewodniczący KNF ma własne prawo uzyskiwania informacji z KRK w związku z wykonywaniem czynności nadzorczych (art. 6 ust. 1 pkt 7b ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym);
- Przewodniczący KNF ma dostęp do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych za pomocą urządzeń teletransmisji danych (art. 70a ust. 1 pkt 17 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu);

- spółki są już obowiązane aktualizować dane w CRBR w terminie 14 dni od zmiany (art. 60 ust. 1a tej ustawy), a zmiany w zarządzie są jawne w KRS;
- zasadą ogólną jest, że organ nie żąda zaświadczenia na potwierdzenie faktów, które może ustalić na podstawie rejestrów publicznych dostępnych mu elektronicznie (art. 220 § 1 k.p.a.). Wyjątek z art. 220 § 2 k.p.a. wymaga przepisu szczególnego i taki przepis tworzyłaby właśnie propozycja z 24 lipca. Ustawodawca nie powinien go wprowadzać tam, gdzie organ ma własny dostęp do danych. Prawo przedsiębiorców wskazuje ten sam kierunek (art. 67 pkt 2).

Izba nie twierdzi, że rejestry wystarczają w każdym przypadku. CRBR opiera się na zgłoszeniach, nie potwierdza niekaralności i nie obejmuje danych zagranicznych, a KRS nie zawsze wskazuje rzeczywistego beneficjenta. Dlatego Izba proponuje mechanizm obejmujący trzy etapy:

- **wpis:** wniosek zawiera dane identyfikujące osoby zarządzające i beneficjentów rzeczywistych, a oświadczenie z art. 117j ust. 2 pkt 2 u.u.p. obejmuje już spełnianie warunków działalności, więc nie trzeba dodawać nowego oświadczenia. KNF weryfikuje warunek z urzędu w KRS, CRBR i KRS. Informacji lub dokumentów od wnioskodawcy może żądać tylko wtedy, gdy nie uzyska danych sama, w szczególności co do osób z innych państw albo przy rozbieżności danych;
- **zmiany po wpisie:** MIP zawiadamia KNF o zmianie osób zarządzających lub beneficjentów rzeczywistych w terminie 14 dni, tak jak dziś o zmianie innych danych (art. 117j ust. 3 u.u.p.), podając dane identyfikujące nowych osób. KNF weryfikuje je z urzędu. Zawiadomienie zastępuje obowiązek przysyłania zaświadczeń po każdej zmianie;
- **MIP już wpisane:** jednorazowe przekazanie danych identyfikujących w terminie przejściowym i weryfikacja z urzędu (pkt 2).

Wymóg, by dokument zagraniczny nie był starszy niż 3 miesiące, powinien uwzględniać realny czas jego uzyskania.

2. Brak ponownej weryfikacji całego rynku. Propozycja w wersji z załącznika 2 do pisma z 24 lipca 2026 r. nie zawiera przepisów przejściowych dla MIP. Nowy warunek dotyczący beneficjenta rzeczywistego wraz z nową przesłanką wykreślenia z rejestru (projektowany art. 142 ust. 1 pkt 13) mógłby zostać zastosowany od dnia wejścia w życie wobec wszystkich MIP już wpisanych do rejestru. W praktyce oznaczałoby to ponowną certyfikację całego rynku z ryzykiem nagłego zakończenia działalności. Izba wnosi o wyraźny przepis przejściowy:

- MIP wpisane do rejestru nie przechodzą ponownego postępowania;
- KNF sprawdza spełnianie nowego warunku z urzędu w rejestrach publicznych;
- w razie wyniku negatywnego stosuje się procedurę naprawczą z pkt 3.

3. Procedura naprawcza zamiast automatycznego wykreślenia. Zgodnie z art. 142 ust. 1 u.u.p. KNF „z urzędu dokonuje wykreślenia” w przypadkach tam wymienionych. Dodanie pkt 13 oznaczałoby wykreślenie obligatoryjne, bez możliwości usunięcia przyczyny. Przedsiębiorca i jego klienci odpowiedzialiby więc za cudze skazanie, nawet gdy spółka może i chce zmienić osobę zarządzającą albo doprowadzić do wyjścia beneficjenta rzeczywistego. Izba nie proponuje przy tym okresu, w którym skazana osoba zachowuje wpływ na MIP. Proponuje rozdzielić dwie rzeczy:

- **natychmiastowe odsunięcie osoby:** decyzją podlegającą natychmiastowemu wykonaniu KNF zawiesza osobę zarządzającą w czynnościach albo zakazuje beneficjentowi rzeczywistemu wykonywania prawa głosu i uprawnień jednostki dominującej. Ustawa zna już oba środki: zawieszenie w czynnościach z art. 105 ust. 1 pkt 2 u.u.p., który wobec MIP stosuje się na podstawie art. 117s ust. 5, oraz zakaz wykonywania prawa głosu z art. 72d u.u.p. wobec akcjonariuszy KIP;
- **czas na trwałą zmianę:** dla spółki termin na odwołanie osoby zarządzającej (30 dni) albo na wyjście beneficjenta rzeczywistego (nie krótszy niż 3 miesiące, z możliwością jednorazowego

przedłużenia, gdy MIP wykaże podjęte działania). W tym czasie MIP działa pod nadzorem, a ochrona środków użytkowników (art. 117o u.u.p.) obowiązuje bez zmian;

- **obowiązkowe rozstrzygnięcie:** po bezskutecznym upływie terminu KNF wydaje decyzję o wykreśleniu, podlegającą kontroli sądowej. Uprawnienia z art. 117s u.u.p. pozostają nienaruszone.

4. Brak wstrzymywania działalności. Zgłoszenie zmiany osób zarządzających lub beneficjenta rzeczywistego nie może przekształcić się w postępowanie o uprzednią zgodę ani w zawieszenie działalności na czas weryfikacji. Weryfikacja powinna być następcza i ograniczona w czasie. Weryfikacja przy wpisie powinna się mieścić w terminie z art. 117k ust. 1 u.u.p. Od 1 stycznia 2027 r. działalność uznaje się za rozpoczętą po 4 miesiącach od wpływu wniosku niewymagającego uzupełnienia (art. 117k ust. 2a u.u.p.). Jeżeli zaświadczenia zagraniczne staną się obowiązkowym elementem wniosku, ich brak sprawi, że termin w ogóle nie zacznie biec, a nowy mechanizm przyspieszenia wpisu może w praktyce nie działać. Dlatego Izba wnosi, by dokumenty zagraniczne nie były obowiązkowym elementem każdego wniosku, lecz by KNF mogła ich żądać tylko w zakresie, w jakim nie uzyska danych sama, w terminie odpowiadającym realnemu czasowi ich uzyskania.

5. Zamknięty zakres. Warunek niekaralności powinien dotyczyć, jak w propozycji z 24 lipca, prawomocnych skazań za przestępstwa z zamkniętego katalogu. Nie powinien rozszerzać się w toku prac na przesłanki ocenne, takie jak powiązania osobowe, „historia nadzorcza” czy rękojmia. Takie przesłanki przekształciłyby rejestrację w postępowanie licencyjne właściwe dla KIP, bez jego uprawnień.

Przy spełnieniu tych warunków Izba jest gotowa poprzeć rozszerzenie warunku niekaralności na beneficjentów rzeczywistych. Powinno to nastąpić w jednym pakiecie z usprawnieniami z części II, zgodnie z zasadą wzajemności z części I. Za minimum tego pakietu Izba uważa korzyści, które nie wymagają długotrwałych prac, bo zależą od decyzji projektodawcy lub właściwego organu albo od wykładni:

- **podniesienie limitu do 3 mln euro:** zmiana wartości w art. 117f ust. 3 i art. 117p ust. 1 pkt 1 u.u.p., możliwa w UC132 (część II pkt 1);
- **transakcje z elementem zagranicznym:** katalog przykładów KNF, który rozstrzyga wykładnię art. 117f ust. 2 do czasu prac nad art. 117f ust. 2a (część II pkt 2 lit. b);
- **rachunek rozliczeniowy:** oferta rachunków dla MIP w BGK na podstawie decyzji BGK, według jawnych kryteriów i publicznej taryfy (część II pkt 4 lit. a).

Warunki z niniejszej części (weryfikacja z urzędu, przepis przejściowy, procedura naprawcza, brak wstrzymywania działalności, zamknięty katalog) nie są korzyściami dla rynku, lecz warunkami poprawnego ukształtowania nowych wymogów. Pozostałe propozycje z części II Izba traktuje jako dalsze elementy pakietu. Kierunki wymagające dłuższych prac (rachunek w NBP, dostęp do systemów NBP, jeden kanał techniczny, DORA na forum Unii) nie mogą zastąpić minimum. Propozycje brzmienia przepisów zawiera załącznik 2 (pkt 4 i 5).

IV. Wnioski

Izba, podtrzymując wnioski z opinii z dnia 22 września 2026 r., wnosi dodatkowo o:

1. uwzględnienie propozycji z części II w ocenie wariantu zmian punktowych, a przy każdej propozycji - o wskazanie, czy Ministerstwo ją rozważa, odrzuca, czy kieruje do odrębnej analizy, wraz z uzasadnieniem;
2. przyjęcie zasady wzajemności z części I jako kryterium oceny każdej zmiany dotyczącej MIP;
3. jeżeli Ministerstwo rozważa propozycje z 24 lipca 2026 r. - uwzględnienie warunków z części III: weryfikacji z urzędu w KRK, CRBR i KRS, przepisu przejściowego bez ponownej weryfikacji rynku, procedury naprawczej zamiast automatycznego wykreślenia, braku wstrzymywania działalności i zamkniętego zakresu przesłanek;

4. rozważenie, czy zmiany dotyczące MIP nie powinny zostać wyłączone z UC132 i opracowane w odrębnym, skoordynowanym z pakietem PSD3/PSR projekcie, w którym możliwa będzie pełna ocena wszystkich wariantów;
5. zaproszenie Izby do spotkania roboczego, o którym mowa w pkt 6 wniosków opinii, i uwzględnienie na nim propozycji z niniejszego uzupełnienia.

Izba jest gotowa przedstawić szczegółowe uzasadnienie każdej propozycji, dane od członków (po uzgodnieniu zakresu badania) oraz projekty brzmienia przepisów w zakresie szerszym niż w załączniku 2.

Prosimy o dołączenie niniejszego uzupełnienia do akt prac nad UC132 łącznie z opinią z dnia 22 września 2026 r. oraz o jego udostępnienie w RPL. Prosimy o potwierdzenie wpływu. Osoba do kontaktu: Robert Wojciechowski, Prezes Zarządu, robert.wojciechowski@igbint.pl.

Z wyrazami szacunku

podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Robert Wojciechowski

Prezes Zarządu

podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Rafał Kielbus

Członek Zarządu

Załączniki:

1. Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Krajowego Rejestru Sądowego - Izba Gospodarcza Blockchain i Nowych Technologii, KRS 0000745508.
2. Propozycje brzmienia przepisów (do dyskusji) - poniżej, jako integralna część pisma.
3. Wykaz dokumentów źródłowych - poniżej, jako integralna część pisma.

Załącznik 2. Propozycje brzmienia przepisów (do dyskusji)

Poniższe brzmienia są propozycjami Izby do dalszych prac. Nie przesądzają ostatecznej techniki legislacyjnej.

1. Limit (art. 117f ust. 3 u.u.p.) - nowe brzmienie:

3. Średnia całkowitej kwoty transakcji płatniczych z poprzednich 12 miesięcy wykonanych przez małą instytucję płatniczą, w tym przez agentów, za pośrednictwem których świadczy ona usługi płatnicze, nie może przekraczać kwoty stanowiącej równowartość 3 000 000 euro miesięcznie.

Konsekwencją jest zmiana kwoty w art. 117p ust. 1 pkt 1 u.u.p. W tekście jednolitym (Dz. U. z 2026 r. poz. 623) kwota 1 500 000 euro występuje tylko w tych dwóch przepisach. Pozostałe przepisy odsyłają do art. 117f ust. 3. Projektodawca powinien sprawdzić odesłania w innych ustawach i aktach wykonawczych.

2. Reguła terytorialna (art. 117f u.u.p.) - dodanie ust. 2a (wariant do dyskusji, do weryfikacji na mapie modeli transakcji z części II pkt 2):

2a. Mała instytucja płatnicza wykonuje działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej także wtedy, gdy uczestniczy w wykonaniu transakcji płatniczej, w której płatnik, odbiorca albo dostawca płatnika lub odbiorcy znajduje się poza tym terytorium, jeżeli łącznie:

- 1) świadczy usługę płatniczą na rzecz użytkownika, z którym zawarła umowę i który ma miejsce zamieszkania, siedzibę albo miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) nie świadczy usług płatniczych za pośrednictwem oddziału, agenta ani innej infrastruktury znajdującej się na terytorium innego państwa;
- 3) nie kieruje oferty świadczenia usług płatniczych do użytkowników w innym państwie, w tym za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji przeznaczonych dla takich użytkowników.

Punktem wyjścia jest propozycja Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności ze stanowiska z 21 lipca 2023 r. skierowanego do Senatu w sprawie ustawy z druku senackiego nr 1058 (pkt IV.5). PONIP zaproponował wtedy dwa warianty:

- art. 117f ust. 2 wzorowany na art. 32 ust. 3 PSD2, czyli wyłączający jedynie prawo do świadczenia usług w innym państwie członkowskim przez oddział, agenta lub w ramach działalności transgranicznej;
- zdanie drugie w brzmieniu: „Nie stanowi działalności wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udział w wykonaniu transgranicznej transakcji płatniczej”.

Izba rozwija wariant drugi. Zamiast ogólnego wyłączenia proponuje kryterium oparte na osobie użytkownika MIP i miejscu, do którego skierowana jest usługa. Ma to zapewnić, że reguła nie otworzy MIP drogi do świadczenia usług użytkownikom w innych państwach.

3. Odmowy i wypowiedzenia rachunków: zawiadomienie i jawność danych (art. 4 u.u.p.) - zmiana zdania trzeciego ust. 8 i dodanie ust. 8a:

8. [...] Dostawca, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-3, zawiadamia Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”, o odmowie dostępu tym podmiotom do świadczonych przez siebie usług albo o wypowiedzeniu umowy rachunku płatniczego zawartej z takim podmiotem, w terminie 7 dni od dnia odmowy dostępu albo złożenia wypowiedzenia, z podaniem przyczyn. 8a. KNF publikuje corocznie, na swojej stronie internetowej, zagregowane informacje o liczbie zawiadomień, o których mowa w ust. 8, w podziale na odmowy i wypowiedzenia, rodzaje podmiotów, których dotyczą, oraz kategorie przyczyn, a także o działaniach podjętych w związku z tymi zawiadomieniami, w sposób uniemożliwiający identyfikację poszczególnych dostawców i podmiotów.

Projektodawca powinien ocenić, czy zakres przyczyn podawanych w zawiadomieniu wymaga zastrzeżenia ze względu na przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

4. Weryfikacja z urzędu (art. 117j u.u.p.) - w miejsce projektowanego ust. 2 pkt 9 i ust. 4:

W ust. 2 dodaje się pkt 9:

- 9) dane identyfikujące osoby zarządzające małą instytucją płatniczą oraz jej beneficjentów rzeczywistych, w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu: imię i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku - datę urodzenia i obywatelstwo.

Po ust. 2 dodaje się ust. 2a:

2a. KNF weryfikuje spełnianie warunku, o którym mowa w art. 117h ust. 1 pkt 2, przez osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 9, na podstawie informacji z Krajowego Rejestru Karnego, Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych i Krajowego Rejestru Sądowego, także po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3. W zakresie, w jakim KNF nie może uzyskać tych informacji samodzielnie, w szczególności w odniesieniu do osób, które przebywały za granicą, albo w razie rozbieżności między danymi, KNF może wezwać wnioskodawcę lub małą instytucję płatniczą do przedstawienia informacji z właściwych organów innych państw lub wyjaśnień, wyznaczając termin nie krótszy niż 60 dni. Wezwanie wstrzymuje bieg terminów, o których mowa w art. 117k ust. 1 i 2a, na czas nie dłuższy niż 60 dni.

W ust. 3 wyrazy „pkt 3-8” zastępuje się wyrazami „pkt 3-9”.

Nie jest potrzebne odrębne oświadczenie o niekaralności. Oświadczenie z art. 117j ust. 2 pkt 2 obejmuje spełnianie warunków wykonywania działalności, w tym warunku z art. 117h ust. 1 pkt 2 w brzmieniu rozszerzonym na beneficjentów rzeczywistych. Zmiany osób są zgłaszane w istniejącym trybie 14-dniowym z ust. 3.

5. Odsunięcie osoby, procedura naprawcza i przepis przejściowy - w miejsce projektowanego art. 142 ust. 1 pkt 13:

- Art. 117ta. 1. Jeżeli osoba zarządzająca małą instytucją płatniczą nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 117h ust. 1 pkt 2, KNF, w drodze decyzji, zawiesza tę osobę w czynnościach i wzywa małą instytucję płatniczą do jej odwołania w terminie 30 dni. Zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za małą instytucję płatniczą.
2. Jeżeli beneficjent rzeczywisty małej instytucji płatniczej nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 117h ust. 1 pkt 2, KNF, w drodze decyzji, zakazuje wykonywania prawa głosu z akcji lub udziałów małej instytucji płatniczej posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez tę osobę oraz wykonywania przysługujących jej uprawnień jednostki dominującej i wzywa małą instytucję płatniczą do usunięcia tej przyczyny w terminie nie krótszym niż 3 miesiące. Przepis art. 72d ust. 2 stosuje się odpowiednio.
3. Na wniosek małej instytucji płatniczej, która wykaże podjęcie działań zmierzających do usunięcia przyczyny, KNF może jednokrotnie przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 2, nie więcej niż o 3 miesiące.
4. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.
5. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1 albo 2, KNF, w drodze decyzji, wykreśla małą instytucję płatniczą z rejestru małych instytucji płatniczych.
6. Przepisy ust. 1-5 nie naruszają uprawnień KNF określonych w art. 117s.

Przepis przejściowy:

- Małe instytucje płatnicze wpisane do rejestru małych instytucji płatniczych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przekazują KNF dane, o których mowa w art. 117j ust. 2 pkt 9, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
- KNF weryfikuje z urzędu spełnianie warunku, o którym mowa w art. 117h ust. 1 pkt 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania danych. Przepisy art. 117j ust. 2a zdanie drugie i art. 117ta stosuje się.
- Do dnia zakończenia weryfikacji małe instytucje płatnicze, o których mowa w ust. 1, wykonują działalność na dotychczasowych zasadach.

Numeracja jest robocza. Ostateczną technikę legislacyjną Izba pozostawia projektodawcy.

Załącznik 3. Wykaz dokumentów źródłowych

Dokumenty prac nad UC132 są dostępne w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12411600>. Pełny wykaz dokumentów RPL zawiera załącznik 2 do opinii Izby z dnia 22 września 2026 r.

Dokumenty organów krajowych

- Pismo UKNF z dnia 15 lipca 2026 r., znak DBR-DBRZ2.071.2.2026.PK. RPL, plik dokument790523.pdf.

2. Pismo Przewodniczącego KNF z dnia 24 lipca 2026 r., znak DPP-DPPZO1.071.40.2026.SP, wraz z załącznikiem 2 (tabela propozycji legislacyjnych). RPL, pliki dokument790521.pdf i dokument790525.docx.
3. Propozycje Zespołu ds. Simplification UKNF dotyczące uproszczeń i redukcji obciążeń z dnia 27 lutego 2025 r., pkt 6.9.
https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Propozycje_UKNF_dot_uproszczen_93911.pdf
4. Stanowisko UKNF z dnia 2 czerwca 2020 r. dotyczące stosowania kwestionariusza ankietowego przez banki wobec instytucji sektora usług płatniczych, wraz z załącznikiem nr 1 (przykład kwestionariusza).
https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Stanowisko_UKNF_ws_kwestionariusza_dot_instytucji_sektora_uslug_platniczych_69891.pdf
5. Informacja uzupełniająca UKNF z dnia 26 września 2022 r. do Stanowiska z dnia 2 czerwca 2020 r. Strona KNF, dział „Stanowiska - usługi płatnicze”.
6. Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, druk sejmowy nr 3030 (Sejm IX kadencji, 2023 r.), część dotycząca art. 110a.
7. Stanowisko Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności z dnia 21 lipca 2023 r. skierowane do Senatu w sprawie ustawy z druku senackiego nr 1058, pkt IV.5.

Dokumenty Unii Europejskiej

8. Rada Unii Europejskiej, dokument ST 8222/26 z dnia 17 kwietnia 2026 r. - tekst kompromisowy dyrektywy w sprawie usług płatniczych i usług pieniądza elektronicznego (PSD3), art. 9, art. 34 i motyw 31.
9. Opinia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/Op/2022/01 z dnia 5 stycznia 2022 r. w sprawie de-riskingu wraz z raportem.
https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Opinions/2022/Opinion%20on%20de-risking%20%28EBA-Op-2022-01%29/1025705/EBA%20Opinion%20and%20annexed%20report%20on%20de-risking.pdf
10. Wytyczne EBA/GL/2023/04 z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie polityk i kontroli na potrzeby skutecznego zarządzania ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu przy zapewnianiu dostępu do usług finansowych.
https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Guidelines/2023/1054144/Guidelines%20on%20MLTF%20risk%20management%20and%20access%20to%20financial%20services.pdf
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 (DORA), motywy 23-24, art. 2 i art. 16. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022R2554>
12. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 (AMLR), motywy 139-140, art. 69 i art. 90. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024R1624>

Piśmiennictwo

13. R. Pakla, *Compliance w instytucjach finansowych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2026, s. 38-39 i 78-82.